

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINĖ PROKURATŪRA**

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai

2021-08- Nr. 17.2.-

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ NR. 20-15061(4) IR NR. 20-15062(4)

Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, susipažinusi su pateiktais derinti Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo projektu Nr. 20-15061(4) (toliau – Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 489 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. 20-15062(4) (toliau – ANK projektas), teikia šiuos pasiūlymus.

Dėl Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo projekto.

1. Projekto 1 straipsnio (Įstatymo paskirtis) 2 dalyje nurodoma, kad *smurtas artimoje aplinkoje yra žmogaus teisių ir laisvių pažeidimas*. Atkreiptinas dėmesys, kad smurtas artimoje aplinkoje yra ne vien žmogaus teisių ir laisvių pažeidimas, bet dažniausiai ir nusikalstama veika.

2. Projekto 2 straipsnio (Pagrindinės šio įstatymo sąvokos) 5 ir 6 punktuose pateikiant smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančio asmens ir smurto artimoje aplinkoje patiriančio asmens sąvokas, naudojama formuluočių „pagrįstas įtarimas“. Manytina, kad šiame įstatyme būtina apibrėžti kriterijus, kurie lemia pagrįstą įtarimą, kad asmuo yra smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo arba smurto artimoje aplinkoje patiriantis asmuo, nes šiuo metu projekte pateikiamos sąvokos yra neinformatyvios ir jas galima pakankamai plačiai interpretuoti.

3. Manytina, kad projekto 4 straipsnio (Institucijų ir įstaigų kompetencija smurto artimoje aplinkoje prevencijos, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui ar smurtą patyrusiam asmeniui teikimo srityse) 12 punkte turėtų būti konkrečiai įvardinta savivaldybės vykdomoji institucija, kuriai tenka šiame punkte nurodytos pareigos.

4. Projekto 8 straipsnio (Apsaugos nuo smurto orderio skyrimas) 2 dalies paskutiniame sakinyje po žodžio „skirti“ įterptini žodžiai „arba neskirti“.

5. Projekto 8 straipsnio (Apsaugos nuo smurto orderio skyrimas) 6 dalyje nurodoma, kad *policijos pareigūnai nedelsdami užtikrina smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančio asmens išsikėlimą*, tačiau kitame sakinyje nurodoma, kad *smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančio asmens išskeldinimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija*. Siūlytina suvienodinti sąvokas, nes išsikėlimas – savanoriškas veiksmas, išskeldinimas – priverstinis.

6. Pagal projekto 2 straipsnio (Pagrindinės šio įstatymo sąvokos) 4 dalyje pateiktą sąvokos išaiškinimą, vaikas, tapęs smurto artimoje aplinkoje liudininku, ir (ar) gyvenantis artimoje aplinkoje, kurioje buvo smurtauta, laikomas smurtą artimoje aplinkoje patyrusiu asmeniu, todėl manytina, kad projekto 8 straipsnio 10 punkte žodžiai „vaikas yra tapęs smurto artimoje aplinkoje liudininku ar gyvena aplinkoje“ yra pertekliniai.

7. Projekto 8 straipsnio (Apsaugos nuo smurto orderio skyrimas) 4 ir 5 punktuose

numatoma policijos pareigūnų teisė informuoti konkrečiai išvardintus asmenis apie apsaugos nuo smurto orderio skyrimą ar neskylimą ne tik elektroninių ryšių priemonėmis, bet ir raštu, t. y. ir laišku, kuris pasiektų adresatą jau pasibaigus 9 straipsnyje (Sprendimo dėl apsaugos nuo smurto orderio apskundimas) numatytam 1 darbo dienos apsaugos nuo smurto orderio skyrimo ar neskyrimo apskundimo terminui. Ši padėtis taisytina, apskundimo terminą susiejant ne su apsaugos nuo smurto orderio skyrimo ar neskyrimo momentu, bet su asmens sužinojimo apie apsaugos nuo smurto orderio skyrimo ar neskyrimo momentu. Atkreiptinas dėmesys, kad 8 straipsnio 4 punkte numatyta, kad policijos pareigūno vadovo sprendimai, numatyti 8 straipsnio 3 punkte, gali būti skundžiami apylinkės teismui per 24 valandas **nuo jų įteikimo** momento.

8. Projekto 8 straipsnio (Apsaugos nuo smurto orderio skyrimas) 4 ir 5 punktuose numatyta, kokių būdu policijos pareigūnas turi informuoti išvardintus asmenis apie apsaugos nuo smurto orderio skyrimą ar neskylimą – raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis, todėl 9 straipsnio (Sprendimo dėl apsaugos nuo smurto orderio apskundimas) 3 punkte turėtų būti nurodyta, kokių būdu policijos įstaigos, kurioje policijos pareigūnas tarnauja, vadovas turi informuoti asmenį apie jo skundo nagrinėjimo rezultatus. Atkreiptinas dėmesys, kad 9 straipsnio 5 punkte numatyta tvarka, kaip teismas privalo informuoti asmenį apie priimtą nutartį dėl apskųsto policijos pareigūno vadovo sprendimo – elektroninių ryšių priemonėmis arba raštu.

Be to, reglamentuojant informavimo tvarką ir siekiant nuoseklumo, siūlytina nurodyti vienodą informavimo priemonių seką, nes šiame projekte numatyta, kad vienas subjektas turi informuoti raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis, o kitas – elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu.

9. Projekto 11 straipsnio (Smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančio asmens teisės) 6 punkte numatyta smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančio asmens teisė skusti policijos pareigūno sprendimą skirti apsaugos nuo smurto orderį, todėl 10 straipsnyje (Smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ir smurtą patyrusio asmens teisės) turėtų būti numatyta smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ir smurtą patyrusio asmens teisė skusti policijos pareigūno sprendimą neskirti apsaugos nuo smurto orderį.

Dėl ANK projekto.

Nepritariame ANK 489 straipsnio 1 dalies pakeitimo projektui, nes galiojančioje šios normos redakcijoje aiškiai numatyta, kad baudžiama už melagingą pranešimą apie smurtą artimoje aplinkoje. Piktnaudžiavimo smurtą patyrusio asmens teisėmis sąvoka gali apimti ir melagingą pranešimą apie smurtą artimoje aplinkoje, tačiau išskyrus atsakomybę už melagingą pranešimą, melagingas pranešimas apie smurtą artimoje aplinkoje gali būti efektyviau užkardomas, tuo labiau kad ir Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas turi specialų 236 straipsnį, numatantį baudžiamąją atsakomybę už melagingą įskundimą ar pranešimą apie nebūtą nusikaltimą

Generalinė prokurorė

Nida Grunskienė

Greta Bruzgienė, tel. (8 5) 266 2310, el. p. greta.bruzgiene@prokuraturos.lt